

KRAJSKÝ ÚŘAD
Pardubického kraje
Odbor kultury, sportu a cestovního ruchu
Oddělení kultury a památkové péče

Spisová zn.: SpKrÚ – 71172/2018 OKSCR OKPP
Číslo jednací: KrÚ – 77376/2018 OKSCR OKPP

Vyřizuje: Ing. Milan Mariánek
Telefon: 466 026 169
E-mail: milan.marianek@pardubickykraj.cz

Datum: 16.11.2018

**Národní kulturní památka Winternitzovy automatické mlýny v Pardubicích – DÚR
a DSP Obnova Winternitzových automatických mlýnů pro Východočeskou galerii
v Pardubicích**

Žadatelé:

Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice, zastoupený na základě plné moci Ing. Petrem Všetečkou, datum narození: 29.03.1968, místo trvalého pobytu: Havlíčkova 53, 602 00 Brno

Mgr. Mariana Smetanová, datum narození: 15.03.1985, místo trvalého pobytu: Vožická 975/11, 148 00 Praha 4 – Kunratice, doručovací adresa: Čechovo nábřeží 518, 530 03 Pardubice

Ing. arch. Lukáš Smetana, datum narození: 25.05.1977, místo trvalého pobytu: Kotlářská 890, 395 01 Pacov, doručovací adresa: Čechovo nábřeží 518, 530 03 Pardubice

Krajský úřad Pardubického kraje, odbor kultury, sportu a cestovního ruchu, oddělení kultury a památkové péče (dále jen příslušný orgán), obdržel dne 19.10.2018 žádost, kterou podali Ing. Petr Všetečka, datum narození: 29.03.1968, místo trvalého pobytu: Havlíčkova 53, 602 00 Brno, Mgr. Mariana Smetanová, datum narození: 15.03.1985, místo trvalého pobytu: Vožická 975/11, 148 00 Praha 4 – Kunratice a Ing. arch. Lukáš Smetana, datum narození: 25.05.1977, místo trvalého pobytu: Kotlářská 890, 395 01 Pacov. Předmětem žádosti bylo vydání závazného stanoviska k dokumentaci pro územní a stavební řízení: „OBNOVA WINTERNITZOVÝCH AUTOMATICKÝCH MLÝNŮ PRO VÝCHODOČESKOU GALERII V PARDUBICÍCH“, vypracované autorizovaným architektem Ing. Petrem Všetečkou v srpnu 2018.

Příslušný orgán k uvedené žádosti podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen památkový zákon) a v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vydává toto

z á v a z n é s t a n o v í s k o

V souladu s ustanovením § 14 odst. 3 památkového zákona je provedení navržených prací podle výše uvedené žádosti z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné při splnění následujících podmínek.

1. Zpracování navazujícího stupně projektové dokumentace bude vycházet z výsledků následujících průzkumů:
 - Budou realizovány kopané sondy, ve kterých bude stavebním historikem a současně archeologem vyhodnocena historická úroveň terénu v okolí objektu.
 - Archivní průzkum zaměřený na shromáždění historických fotografií, ze kterých bude vyvozen vzhled fasády jižního průčelí objektu a její původní přístavby, a také severní a východní fasády v částech skrytých přístavbami a vloženými konstrukcemi.
 - Průzkum stratigrafie, barevnosti a způsobu provedení omítek, včetně dokumentace rozsahu dochování původních omítek.
 - Průzkum poškození lícového zdiva a omítek.
 - Průzkumy vedoucí ke zjištění informací o použitých lícových cihlách a jejich spárování, a dále betonových prvků (rozměry, složení, struktura povrchu, barevnost atd.), jejichž výsledkem bude zadání výroby nových cihel a dalších poškozených či chybějících prvků, stejného vzhledu se stávajícími, které budou použity k opravě poškozených částí fasád.
 - Průzkumy poškození a původní barevnosti kovových prvků umístěných ve fasádách i v interiéru (okna, vrata, zábradlí atd.) a kamenných prvků (schodiště, soklové desky atd.) na jejichž základě bude navržena technologie a materiály vhodné pro jejich opravu.
2. V rámci zpracování dalšího stupně dokumentace bude zpracován pasport všech dochovaných prvků (okna, dveře, výsypky, hasicí sprinklerový systém, další technická zařízení, schodiště, podlahy atd.) včetně jejich podrobné dokumentace. Podrobná dokumentace (přesné zaměření a kvalitní fotodokumentace včetně detailů spojů, prvků kování atd.) bude rovněž provedena u všech odstraňovaných prvků a konstrukcí. Jednotlivé fotografie budou přesně lokalizovány v zaměření objektu.
3. V dalším stupni dokumentace bude graficky vyznačen rozsah výměn lícových cihel, dalších (většinou betonových) prvků fasád a rovněž omítek.
4. Veškeré další stupně projektové dokumentace budou konzultovány v průběhu zpracování s příslušným orgánem a odbornou organizací státní památkové péče.

O d ů v o d n ě n í

Příslušný orgán státní památkové péče pro národní kulturní památky provedl řízení k žádosti Ing. Petra Všetečky, datum narození: 29.03.1968, místo trvalého pobytu:

Havlíčková 53, 602 00 Brno, Mgr. Mariany Smetanové, datum narození: 15.03.1985, místo trvalého pobytu: Vožická 975/11, 148 00 Praha 4 – Kunratice a Ing. arch. Lukáše Smetany, datum narození: 25.05.1977, místo trvalého pobytu: Kotlářská 890, 395 01 Pacov. Předmětem žádosti bylo vydání závazného stanoviska k dokumentaci pro územní a stavební řízení: „OBNOVA WINTERNITZOVÝCH AUTOMATICKÝCH MLÝNŮ PRO VÝCHODOČESKOU GALERII V PARDUBICÍCH“, vypracované autorizovaným architektem Ing. Petrem Všetečkou v srpnu 2018. Tímto podáním došlo k zahájení řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád).

Winternitzovy automatické mlýny v Pardubicích byly prohlášeny národní kulturní památkou nařízením vlády ČR č. 106/2014 Sb., ze dne 28.05.2014, o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, s účinností od 01.10.2014.

Ve smyslu ustanovení § 14 odst. 6 památkového zákona bylo ve věci vydáno písemné vyjádření Národního památkového ústavu (dále také NPÚ) pod číslem jednacím NPÚ – 361/85094/2018/Ka, vypracované Ing. arch. Janem Kadlecem dne 13.11.2018. Ve vyjádření se uvádí, že věc není v rozporu s veřejným zájmem ochrany kulturních hodnot této památky.

Příslušný orgán v průběhu řízení o vydání závazného stanoviska posuzoval žádost z hlediska jejího souladu s platnými právními předpisy. Při vyhotovení závazného stanoviska vycházel z předložené žádosti, písemného vyjádření NPÚ, stavebně historického průzkumu budovy, znalosti místních poměrů a vlastního závazného stanoviska č. j. KrÚ – 26015/2018 OKSCR OKPP vydaného dne 04.04.2018 k Architektonické studii galerie výtvarných umění v objektu automatických mlýnů v Pardubicích. Podmínky předepsané tímto závazným stanoviskem byly splněny tím, že varianty řešení úpravy fasád přízemí byly projektantem projednány s orgánem státní památkové péče i s odbornou organizací v průběhu zpracování předmětné projektové dokumentace.

Při vydání závazného stanoviska příslušný orgán vycházel ze skutečnosti, že předmětný objekt je národní kulturní památkou, a že projektová dokumentace byla v průběhu zpracování opakovaně konzultována s příslušným orgánem i odbornou organizací státní památkové péče. Průběžné konzultace v rámci dalších stupňů projektové dokumentace jsou požadovány z důvodu vhodného řešení architektonické stránky budovy, která je vysoce architektonicky kvalitní stavbou architekta Josefa Gočára se značně poškozenými částmi (např. přístavby u severního, jižního a východního průčelí). Detaily provedení fasád je ideální zkoumat na historických obrazových dokumentech, aby výsledné řešení zachovalo původní dochované konstrukce, případně rehabilitovalo původní stav, který se od doby výstavby změnil. Situaci sice zjednodušuje dochovaná plánová dokumentace architekta Gočára, ale u obdobných staveb se často vyskytují případy, že finální realizace se od návrhu změnila. Proto je vyhodnocení historické fotodokumentace jediným spolehlivým podkladem pro zjištění skutečně realizované podoby objektu. Z toho důvodu je požadováno provedení archivního průzkumu, jehož cílem bude nalezení dalších fotografií budovy mlýna.

Další průzkumy nad rámec běžného stavebně technického průzkumu, který bývá realizován v rámci zpracování projektové dokumentace, byly nařízeny z důvodu zjištění informací, které jsou pro ochranu památkových hodnot objektu stěžejní. Protože architektonické ztvárnění fasád je jednou z primárních památkových hodnot, je příslušným

orgánem požadováno zpracování průzkumů zaměřených zejména na jejich lícové prvky. Jak omítkovina, tak lícové cihly, spárovací malta a také betonové a pískovcové prvky fasád musí ctít dochované řešení, strukturu a barevnost, aby nové doplňky opticky splynuly s originální dochovanou materií. Velkou pozornost bude nutno věnovat opravě vrat a oken objektu. Technologie výroby těchto prvků se pohybuje na rozhraní kovářského a zámečnického řemesla. Přestože jsou vyrobeny z průmyslových válcovaných normovaných profilů, jejich spoje a povrchová úprava nesou znaky tradiční ruční kovářské práce, proto by způsob opravy měl ctít spíše kovářskou než zámečnickou technologii. Dalším důležitým prvkem pro vnímání kulturní památky je jeho sokl. V rámci řešeného případu došlo v průběhu užívání objektu mlýna k postupnému navýšení okolního terénu z jižní a východní strany, což vedlo k situaci, kdy sokl vystupuje pouze několik centimetrů nad okolní terén, případně k jeho úplnému skrytí za přistavěnými rampami. Z důvodu zjištění původní úrovně terénu je požadováno provedení kopaných sond, kdy vyhodnocením archeologem a stavebním historikem je možno zjistit původní výškovou úroveň okolního terénu a spodní úroveň původního dochovaného soklu. Z pohledu obnovy architektonických proporcí objektu považuje orgán státní památkové péče za nejvhodnější obnovit terén v jeho původní výškové úrovni. V rámci návazností na další objekty areálu toto nemusí být možné, přesto je znalost historické výškové úrovně terénu nezbytným podkladem pro další rozhodování v této věci. Požadavky na zpracování průzkumů vyplývají z ustanovení § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí památkový zákon.

Z dalších ustanovení právních předpisů vycházejí i další požadavky specifikované ve výroku tohoto rozhodnutí. Zejména z ustanovení § 1 odst. 2 památkového zákona, který orgánům památkové péče ukládá povinnost zajistit zachování, ochranu a vhodné společenské uplatnění kulturních památek. V tomto případě se jedná nejen o stavbu samotnou, ale také o technické vybavení, které se v ní dochovalo. Toto vybavení představuje jednak velké a rozsáhlé předměty a systémy, jako např. převodový mechanismus, hranolový vysévač, velín a sprinklerový systém, ale také drobné prvky jako jsou mechanismy výsypek, sirény apod. Všechny tyto prvky jsou příslušenstvím stavby a spolupodílí se na jejích památkových hodnotách.

Příslušný orgán dále vycházel z ustanovení § 9 odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb., které ukládá povinnost závazným stanoviskem zajistit vhodné využití kulturní památky a také zpracování dokumentace obnovy kulturní památky. Na základě těchto ustanovení byla stanovena podmínka č. 2, která obsahuje neúplný seznam prvků, které je nutno podrobně zdokumentovat a také přesněji specifikuje způsob provedení této dokumentace. Současně určuje nutnost podrobné dokumentace všech částí stavby, které se navrhuje k odstranění. Samotná realizace dokumentace může proběhnout až v průběhu provádění stavby, a příslušný orgán již na tomto místě upozorňuje, že bude požadovat, aby o veškerou dokumentaci prvků a konstrukcí, a také o další zjištění v průběhu provádění stavby, byl doplněn stavebně historický průzkum. Poslední podmínka vyplývá z ustanovení § 14 odst. 7 památkového zákona, které požaduje po vlastníku kulturní památky, nebo projektantovi projednání projektové dokumentace již v průběhu zpracování.

Příslušný orgán upozorňuje na skutečnost, že celé území NKP Winternitzovy automatické mlýny v Pardubicích je územím s archeologickými nálezy, z čehož vyplývá oznamovací povinnost uvedená v § 22 odst. 2 památkového zákona vůči Archeologickému ústavu Akademie věd ČR.

P o u č e n í o o d v o l á n í

Proti tomuto závaznému stanovisku nelze v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 správního řádu podat samostatné odvolání, neboť tento úkon není samostatným rozhodnutím. Pokud toto závazné stanovisko znemožňuje vyhovět žádosti v této věci, příslušný stavební úřad v souladu s ustanovením § 149 odst. 4 správního řádu nebude provádět další dokazování a žádost zamítne. Až proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu je možné podat odvolání, které umožní, aby bylo v souladu s ustanovením § 149 odst. 5 správního řádu přezkoumáno toto závazné stanovisko.

OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA

Mgr. Milan Novák
vedoucí odboru
kultury, sportu a cestovního ruchu

Na vědomí:
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích